

неможливо без врахування цієї обставини. Одним з різновидів інформації є економічна інформація, яка представляє дані, що відображають через систему натуральних, трудових та вартісних показників загальний характер виробничої діяльності.

Варто відмітити, що автоматизована обробка інформації потребує повної формалізації управлінських рішень. Тому вагоме значення для автоматизованої діагностики є формалізація її завдань. Це пов'язано з наступним:

- формалізація завдань полегшує їх наступну алгоритмізацію та програмування для автоматизованого розв'язування;
- формалізація дозволяє запобігти дублюванню, полегшує групування окремих завдань в окремі блоки для одночасної обробки інформації;
- формалізація дозволяє використовувати економіко-математичні методи дослідження.

Висока формалізація економічного явища сприяє широкому використанню можливостей обчислювальної техніки для розв'язування завдань управління виробництвом підприємства.

Використання в економічній діагностиці персональних комп'ютерів обумовлена їх незначною вартістю, високою продуктивністю, надійністю, простотою експлуатації та обслуговування, гнучкістю та автономним використанням, діалоговим режимом роботи.

Найбільш ефективною формою використання ПЕОМ в економічній та фінансовій діагностиці є створення на їх базі автоматизованих робочих місць.

На першому етапі вони функціонують в автономному режимі з використанням локальних баз даних. Найбільш ефективною формою їх використання в економічній та фінансовій діагностиці є їх об'єднання в єдину обчислювальну мережу, тобто автоматизовану систему управління підприємством.

До кожного автоматизованого робочого місця єдиної мережі висуваються

При організації економічної та фінансової діагностики в умовах використання автоматизованих робочих місць можливо досягнути таких результатів:

- збереження цілісності процесу аналізу в умовах децентралізації обробки інформації;
- поєднання процесу обробки інформації з процесом прийняття управлінських рішень;
- значної оперативності й дієвості діагностики.

До методики економічної та фінансової діагностики за умови автоматизації ставляться такі вимоги як системність, комплексність, оперативність, точність, прогресивність та динамічність.

**Ольга ВАЙС**

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

### **УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НА РІВНІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

У кожній установі, менеджери усіх рівнів, як керуючі особи, безпосередньо зустрічаються з так-званою «системою управління». І якщо працівники нижчих ланок змушені підлаштовуватися під правила інших, то вищі керівники мають змогу виробити власну систему контролю та організації усіма ресурсами на підприємстві.

Проте, слід зауважити, що обрана система управління буде ефективною лише у тому випадку, коли усі її елементи діятимуть злагоджено, утворюючи єдине ціле.

Універсальної системи управління не існує. Проте цей факт стає стимулом для багатьох вчених, які використовують власні знання і навички для пошуку шляхів покращення вже існуючих систем.

Управління – це цілеспрямований вплив керуючого об'єкта на керований з метою виконання певних завдань. При цьому, керуючий об'єкт – це елемент, який забезпечує виконання функцій організації та контролю для досягнення бажаного ефекту.

Система управління – це поєднання процесів планування, організації, розпорядження, координації та контролю, спрямованих на цілеспрямований ефективний синтез ресурсів підприємства у єдину систему для досягнення поставленої мети. Серед таких ресурсів можна виділити:

Трудові (персонал, жива робоча сила);

Фінансові (власні і позикові кошти);

Матеріальні (основні фонди та оборотні активи, що знаходяться на балансі підприємства);

Нематеріальні (наприклад, інтелектуальна власність);

Інформаційні (усі дані, необхідні для успішного функціонування підприємства) та інші.

Досліджуючи вітчизняну та зарубіжну літературу, можна виділити декілька напрямів для удосконалення системи управління, а саме вплив на: організаційну структуру, систему планування, управління виробничими ресурсами, управління персоналом та управління витратами.

Організаційна структура. Враховуючи сучасні умови, в яких функціонують суб'єкти господарювання, керівник зобов'язаний утворити належну схему відділів та підрозділів, яка забезпечить задоволення усіх необхідних потреб підприємства, і при цьому не призведе до надлишкових витрат. Тож при вирішенні даного питання, необхідно знайти «золоту середину» між чисельністю персоналу та їх необхідністю у виробничому процесі. Проте потрібно враховувати, що внутрішнє середовище підприємства, як і зовнішнє, є досить мінливим, а тому навіть, на перший погляд, ідеальну організаційну структуру, з часом необхідно змінювати для отримання кращих результатів.

Система планування. У кожного керівника є власна розроблена стратегія підприємства. Саме в ній відображається основна мета діяльності організації та методи її досягнення на декілька наступних років. Проте з часом стратегічний план стає застарілим і потребує вдосконалення, оновлення під сучасні умови. При цьому, керівник зобов'язаний якнайшвидше виправити ситуацію, що склалася: за наявності відповідної кваліфікації – зробити це самостійно, а в іншому ж випадку – доцільніше звернутися до відповідних спеціалістів.

Управління виробничими ресурсами. Однією із проблем, що стає на заваді ефективного управління в організації, є вичерпність наявних виробничих ресурсів. Це стосується не лише сировини чи фінансів підприємства, але й робочої сили, техніки та технологій, енергоносіїв, тощо. Удосконалюючи систему управління, керівник зобов'язаний приділити достатньо часу для оптимального розподілу наявних ресурсів та, за можливості, віднайти методи їх економії. Наприклад, для зменшення кількості відходів на етапі обробки сировини, можна оновити устаткування, а для збереження енергетичних ресурсів – найняти спеціаліста з енергетичного менеджменту.

Управління витратами. Одним із ключових етапів функціонування підприємства є потреба у витратах. При цьому необхідно враховувати безліч факторів, наприклад співвідношення якості та вартості потрібного товару, ступінь його необхідності у виробничому процесі, тощо. Розумний підприємець завжди шукатиме шляхи отримання найкращої продукції за мінімальну ціну. З метою вирішення даної проблеми, держава створила мережу веб-сайтів, приєднаних до єдиної системи ProZorro, використання якої є обов'язковим лише для державних організацій (з 1 серпня 2016 року, згідно Закону України №922-VIII від 25.12.2015р. «Про публічні закупівлі»), дана система набула актуальності і серед приватних юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Вона дозволяє відібрати найбільш прийнятну пропозицію, серед запропонованих учасниками, шляхом аналізу отриманої документації, а також за допомогою аукціону. Аукціон – це можливість для учасників понизити вартість власного товару у три етапи, з метою отримання бажаного

замовлення. Отже, система ProZorro являється одним із найефективніших методів економії фінансових ресурсів підприємства.

Управління персоналом. Трудові ресурси підприємства являють собою найвагомішу складову системи управління. Жива робоча сила – це елемент, який значно полегшує сам процес діяльності підприємства, але, водночас, потребує найбільшого контролю зі сторони керуючого об'єкту. Для його ефективної діяльності, головний менеджер повинен застосовувати різного роду методи впливу на персонал. Зазвичай, на початку власної кар'єри, керівник обирає хибну стратегію щодо цього питання, вдаючись до виключно ліберального або ж авторитарного стилю управління. Проте для досягнення оптимальних результатів, необхідно гнучко підлаштовуватися під мінливість виробничих умов, використовуючи різноманітний спектр засобів впливу на робочу силу: від заохочення до покарання.

Отже, для удосконалення системи управління, керівнику необхідно:

- віднайти оптимальне співвідношення між чисельністю персоналу та його доцільністю на підприємстві;
- постійно відслідковувати зміни у зовнішньому середовищі, (особливо те, що стосується чинників безпосереднього впливу на підприємство);
- оновлювати систему планування та стратегію організації, в залежності від умов її функціонування;
- віднайти ефективне поєднання методів впливу на персонал фірми;
- відслідковувати новинки науково-технічного прогресу і за можливості слідувати їм;
- знаходити нові методи зменшення витрат та економії наявних ресурсів організації;
- постійно підтримувати обізнаність у законодавчій сфері;
- за необхідності, звертатися до висококваліфікованих спеціалістів відповідних організацій.

#### *Література*

1. Закон України “Про публічні закупівлі” (№922-VIII від 25.12.2015р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
2. Болтак О. Л. Шляхи вдосконалення системи управління підприємством [Електронний ресурс] / О. Л. Болтак // Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». – Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/9/boltak.php>
3. Любезна І. Удосконалення системи управління матеріальними запасами на підприємствах целюлозно-паперової промисловості / І.Любезна // Галицький економічний вісник. — 2013. — №2(41). — с.72-78
4. Любезна І.В. Деякі аспекти системи управління персоналом / І.В. Любезна // SWorld Journal. – 2017. – № 13. – С. 46 – 51.
5. Сорокін Р.О. Напрямки удосконалення системи управління підприємством в сучасних умовах [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2014-3/doc/4/09.pdf>

**Юлія ВАСИЛЬКОВА**

слухач магістратури

Вінницький навчально – науковий інститут економіки  
Тернопільський національний економічний університет

#### **ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСТВА В УКРАЇНІ**

Станом на 1 серпня 2016 року в Україні налічується 44086 фермерських господарств, що на 4658 більше ніж за аналогічний період минулого року (39428). Це можна пояснити більш простішою процедурою створення та подальшого функціонування фермерського